

Les prières dites autour d'un homme mourant n'ont pas pour but de le maintenir en vie coûte que coûte mais plutôt de lui épargner des souffrances.

Contre l'acharnement par la prière

"Un temps pour mourir"

La vie vaut-elle d'être vécue à tout prix?

Le Talmud affirme qu'il n'est pas toujours judicieux de prier pour la survie d'un malade si sa souffrance est trop grande.

מסכת כתובות קד.

ההוא יומא דנח נפשיה דרבי, גזרו רבנן תעניתא ובעו רחמי ואמרי כל מאן דאמר נח נפשיה דרבי ידקר בחרב, סליקא אמתיה דרבי לאיגרא, אמרה עליונים מבקשים את רבי ותחתונים מבקשים את רבי, יהי רצון שיכופו תחתונים את העליונים, כיון דחזאי כמה זימני דעייל לבית הכסא וחלץ תפילין ומנח להו וקמצטער, אמרה יהי רצון שיכופו עליונים את התחתונים, ולא הוו שתקי רבנן מלמיבעי רחמי, שקלה כוזא שדייא מאיגרא לארעא, אישתיקו מרחמי ונח נפשיה דרבי.

Traité Ketoubot 104a

Le jour de la mort de Rabbi, les rabbins décrétèrent un jeûne, demandèrent miséricorde et proclamèrent: "celui qui annoncera le décès de Rabbi sera transpercé par l'épée. La servante de Rabbi monta sur le toit et dit: "Rabbi est réclamé par les cieux et par les hommes, que la volonté de Dieu exauce l'En-Bas contre l'En-Haut". Puis lorsqu'elle vit combien de fois Rabbi allait aux toilettes (il souffrait des intestins) et qu'à chaque fois il souffrait de devoir enlever et remettre ses Tefilines elle dit: "Que la volonté de Dieu exauce l'En-Haut contre l'En-Bas". Mais les rabbins ne s'arrêtaient pas de prier et de demander miséricorde (ce qui avait pour effet de maintenir Rabbi en vie), elle prit donc un vase et le jeta du toit. Les rabbins s'interrompirent (à cause du bruit) et Rabbi décéda.

פירוש הר"ן על מסכת נדרים מ.

...פעמים שצריך לבקש רחמים על החולה שימות, כגון שמצטער החולה בחוליו הרבה ואי אפשר לו שיחיה, כדאמרין בפרק הנושא (כתובות קד א) דכיון דחזאי אמתיה דרבי דעל כמה זימני לבית הכסא ואנח תפילין וקא מצער, אמרה יהי רצון שיכופו העליונים את התחתונים, כלומר דלימות רבי.

Commentaire de Rabénu Nissim sur Nédarim 40a

...il faut parfois demander grâce pour que le malade décède: si sa maladie le fait beaucoup souffrir et qu'elle est incurable, selon ce qui est dit dans le traité Ketoubot: "puis lorsqu'elle vit combien de fois Rabbi allait aux toilettes (il souffrait des intestins) et qu'à chaque fois il souffrait de devoir enlever et remettre ses Tefilines elle dit: "Que la volonté de Dieu exauce l'en-haut contre l'en-bas" ce qui signifie qu'elle a souhaité que Rabbi meurt.

ספר חסידים

[עת ללדת] ועת למות (קהלת ג ב), למה הוצרך קהלת לומר כן, אלא כשאדם גוסס כשנפש אדם יוצאה, אין צועקין עליו שתשוב נפשו, כי אינו יכול לחיות אלא מעט ימים, ואותן ימים יסבול ייסורין. (סימן רלד, סימן שיח בהוצאת וויסטינעצקי)

אין גורמים לאדם שלא ימות מהרה, כגון שהיה אחד גוסס והיה אחד קרוב לאותו בית חוטב עצים, ואין הנשמה יכולה לצאת, מסירים החוטב משם, ואין משימים מלח על לשונו כדי שלא ימות, ואם גוסס ואומר אינו יכול למות עד ששימוהו במקום אחר, אל יזיזוהו משם. (סימן תשכג, סימן שטו בהוצאת וויסטינעצקי)

Séfer 'Hassidim

"Un temps pour naître, un temps pour mourir" ([L'Ecclésiaste 3,2](#)).

Pourquoi l'auteur de l'Ecclésiaste a-t-il eu besoin d'énoncer cela? Car lorsqu'un homme est agonisant, lorsque son âme le quitte, on ne prie pas pour que son âme revienne car il ne peut vivre que peu de temps, et pendant ce court moment il endurera des souffrances. (§234)

On ne retarde pas le décès d'un homme: si un bûcheron coupe du bois à côté d'un agonisant et que cela empêche le décès, on éloigne le bûcheron de là-bas. Aussi, on ne met pas de sel sur la langue du mourant pour l'empêcher de mourir. Mais si le mourant déclare qu'il ne peut dépasser que si on le déplace, on ne le déplace pas. (§315)

שלטי גיבורים מועד קטן טז:

מותר להסיר הגרמא ההוא, אבל לעשות דבר שיגרום מיתתו מהרה אסור... ולפי זה אם יש שם דבר שגורם לנפשו שלא תצא, מותר להסיר אותו גורם.

Commentaire du Chilté Guiborim, Moed Katan 17b

Il est autorisé d'enlever une cause [du prolongement de la vie de souffrance], mais il est interdit d'intervenir directement de façon à précipiter le décès... En conséquence, s'il y a un élément qui entrave le décès, on peut l'enlever.